

แบบรายการประกอบคำขอประเมินผลงาน
ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา
เรื่อง การประเมินผลแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ
พ.ศ.๒๕๖๒ ศูนย์อนามัยที่ ๖

ของ

ชื่อ	นางสาวศิริพร พูลสมบัติ
ตำแหน่ง	นักจัดการงานทั่วไป ระดับชำนาญการ
ตำแหน่งเลขที่	๑๐๒๕
กลุ่มงาน/ฝ่าย	กลุ่มอำนวยการ
สำนัก/กอง/ศูนย์	ศูนย์อนามัยที่ ๖ ชลบุรี
	กรมอนามัย

เพื่อแต่งตั้งให้ดำรง

ตำแหน่ง	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
ระดับ	ชำนาญการพิเศษ
ตำแหน่งเลขที่	๑๐๓๓
กลุ่มงาน/ฝ่าย	กลุ่มขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และพัฒนากำลังคน
สำนัก/กอง/ศูนย์	ศูนย์อนามัยที่ ๖ ชลบุรี
	กรมอนามัย

ผลงานที่เป็นผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

๑.ชื่อผลงานเรื่อง การประเมินผลแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ ศูนย์อนามัยที่ ๖

๒.ระยะเวลาที่ดำเนินการ ตุลาคม ๒๕๖๑ – กันยายน ๒๕๖๒

๓.สัดส่วนของผลงานในสิ่งที่ตนเองปฏิบัติ ๘๐%

๔.ผู้ร่วมจัดทำผลงาน (ถ้ามี)

๔.๑ นางสาวลลิตา สุขแสงปัญญา สัดส่วนของผลงาน ๒๐%

๕.บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นรูปแบบการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Study) ใช้การประเมินแบบ CIPP Model เป็นหลักในการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อประเมินผลแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ศูนย์อนามัยที่ ๖ ด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ๒) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะจากการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ศูนย์อนามัยที่ ๖ และ ๓) เพื่อศึกษาความสอดคล้องของแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ศูนย์อนามัยที่ ๖ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ และคุณภาพเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลประเภทเอกสารและแหล่งข้อมูลประเภทบุคคล ได้แก่ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านนโยบายและแผน ด้านการติดตามและประเมินผล ผู้บริหารศูนย์อนามัยที่ ๖ หัวหน้ากลุ่มงาน และผู้ดำเนินการโครงการ จำนวน ๒๐ คน เครื่องมือในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ศูนย์อนามัยที่ ๖ ตามรูปแบบ CIPP Model และแบบรายงานการประเมินผลแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ศูนย์อนามัยที่ ๖ นำมาประมวลผลวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา (Descriptive Statistic) และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามประเด็นสำคัญ ผลการศึกษาพบว่า ด้านบริบท (Context) ความรู้ ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของบุคลากรของศูนย์อนามัยที่ ๖ เกี่ยวกับการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ พบว่า โดยภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากรายการที่ผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารองค์กรเห็นความสำคัญและให้การสนับสนุนในการจัดทำแผนของหน่วยงานที่ตอบสนองแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) โดยภาพรวมทั้ง ๓ ด้าน มีผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง ๑)ด้านบุคลากร ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือบุคลากรได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความรู้ ความถนัดและประสบการณ์ ๒) ด้านงบประมาณ ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือมีการกำกับติดตามการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ๓) ด้านระบบเทคโนโลยีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีส่วนช่วยให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านกระบวนการ (Process) โดยภาพรวมทั้ง ๒ ด้าน มีผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลางคือ ๑) ด้านการนำแผนปฏิบัติการสู่การปฏิบัติรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กำหนดตัวชี้วัดโครงการเพื่อดำเนินงานตามแผนได้ชัดเจน ๒)การกำกับติดตามและประเมินผล รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการกำกับ ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานเป็น

รายไตรมาสอย่างสม่ำเสมอ ด้านผลผลิต (Product) พบว่ามีการดำเนินการตามแผนเป็นส่วนใหญ่ มีผลการดำเนินงานได้ตามเป้าหมายร้อยละ ๘๑.๒๕ ไม่ได้ตามเป้าหมายร้อยละ ๑๘.๗๕ การเบิกจ่ายงบประมาณปี ๒๕๖๒ (ตุลาคม ๒๕๖๑ - กันยายน ๒๕๖๒) ในภาพรวมพบว่า เบิกจ่ายได้เป็นไปตามเป้าหมาย เมื่อพิจารณารายไตรมาส พบว่า การเบิกจ่ายงบประมาณไตรมาส ๑ เป้าหมายร้อยละ ๓๓ เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๓๒.๔๓ ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย ไตรมาส ๒ เป้าหมายร้อยละ ๕๕ เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๔๘.๘๓ ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย ไตรมาส ๓ เป้าหมายร้อยละ ๘๔ เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๗๘.๘๖ ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย และไตรมาส ๔ เป้าหมายร้อยละ ๑๐๐ เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๑๐๐ ดังนั้นในการจัดทำแผนงานโครงการ ควรคำนึงถึงปัจจัยความสำเร็จที่จะนำไปสู่ความยั่งยืน การมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ทุกระดับ การสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่าย การพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ด้านการวางแผน นิเทศ กำกับติดตาม การวิเคราะห์ข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคนิควิธีการประเมินผลควบคู่ไปกับการวางแผนและการบริหารจัดการตั้งแต่เริ่มจนถึงสิ้นสุดโครงการ และการนำผลการประเมินมาใช้ให้เกิดประโยชน์

คำสำคัญ การประเมินผล, แผนปฏิบัติการ, ศูนย์อนามัยที่ ๖

๖. บทนำ

หลักการและเหตุผล

การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี (Action Plan) จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินงานและบริหารจัดการงานตามภารกิจขององค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะแผนปฏิบัติการราชการประจำปีของส่วนราชการ จะแสดงให้เห็นถึงภารกิจที่จะดำเนินการในปีใดปีหนึ่งที่กำหนดภายใต้แผนปฏิบัติการราชการ ๔ ปี ของส่วนราชการนั้น แต่จะเป็นแผนดำเนินงานประจำปีที่ละเอียดและชัดเจนขึ้น เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน รวมถึงการรายงานผลการปฏิบัติงานราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณ ซึ่งมีรายละเอียดโครงการ-กิจกรรม ผู้รับผิดชอบ งบประมาณ ตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการดำเนินงานตามโครงการ-กิจกรรม และค่าเป้าหมายของตัวบ่งชี้ที่กำหนดว่าจะต้องทำให้ได้ ดังนั้นแผนปฏิบัติการประจำปีจำเป็นต้องมีแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณควบคู่กัน โดยเงินงบประมาณจะเป็นเงินที่อนุญาตให้จ่ายหรือให้ก่อหนี้ผูกพันได้ตามวัตถุประสงค์และภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายในโครงการ-กิจกรรมของแผนปฏิบัติการประจำปีนั้น ๆ^๑

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ศูนย์อนามัยที่ ๖ จัดทำแผนปฏิบัติการสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการของกรมอนามัย และแผนแก้ปัญหาตามสภาพปัญหาของพื้นที่โดยใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและภาคีเครือข่าย ร่วมกันวิเคราะห์ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณที่ผ่านมา กลุ่มขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และพัฒนากำลังคน ศูนย์อนามัยที่ ๖ เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กร วัตถุประสงค์ในภาพรวมเพื่อให้บรรลุผลได้ตามแผนยุทธศาสตร์ของศูนย์อนามัยที่ ๖ และสามารถแก้ปัญหาในพื้นที่ได้จริง ในช่วงที่ผ่านมาการติดตามประเมินผลมักจะประสบปัญหาหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเชิงแนวคิด ปัญหาเชิงเทคนิค ปัญหาความร่วมมือร่วมใจ ทั้งหมดนี้มีส่วนทำให้การติดตามประเมินผลเป็นแค่การรายงานผลเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนด รายงานร่วมกับความคิดเห็นด้านปัญหาอุปสรรคจากพื้นที่และผู้ปฏิบัติหน้างาน

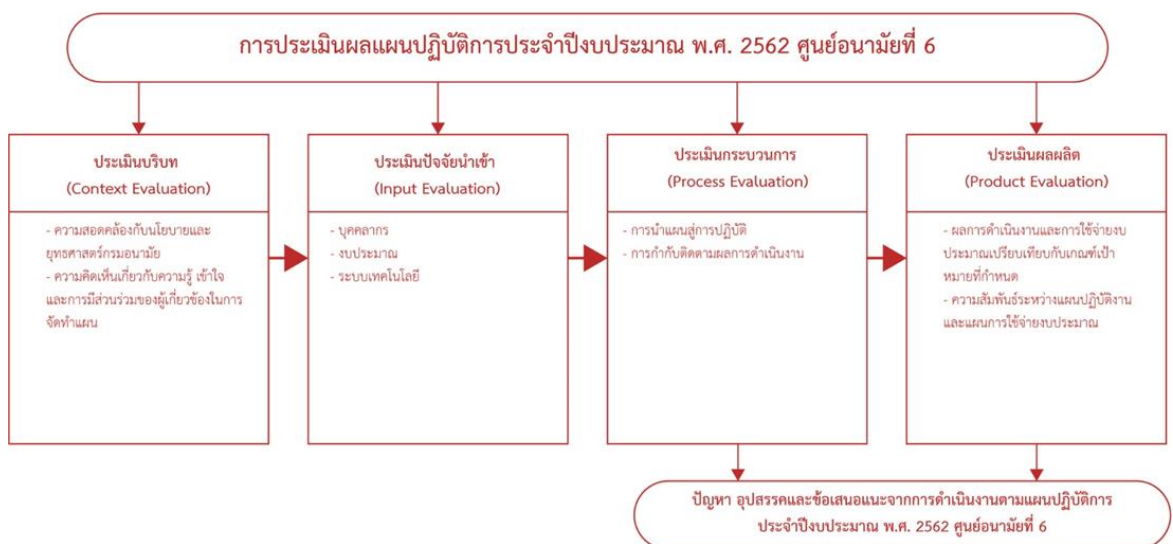
แต่ยังขาดข้อค้นพบที่แท้จริงจากกระบวนการติดตามประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้วิจัยเห็นสมควรนำข้อมูลที่มีอยู่มาเข้าสู่กระบวนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ การสู่การปฏิบัติ วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งรวบรวมประเด็นปัญหา อุปสรรคของการดำเนินงาน หาคความสัมพันธ์ของแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณโดยนำแนวคิดและรูปแบบการประเมินผลแบบ CIPP Model มาเป็นเครื่องมือในการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานรวมทั้งการทบทวนนโยบาย ยุทธศาสตร์และปรับแผนปฏิบัติราชการของ ศูนย์อนามัยที่ ๖ ให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์และทิศทางการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม เขตสุขภาพที่ ๖ ต่อไป

๗. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อประเมินผลแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ศูนย์อนามัยที่ ๖ ด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต
๒. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะจากการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ศูนย์อนามัยที่ ๖
๓. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ศูนย์อนามัยที่ ๖

กรอบแนวคิด

การประเมินผลแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ศูนย์อนามัยที่ ๖ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ (ที่ศึกษาจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยนำแนวคิดและรูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ของแดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam)^๒ เป็นหลักในการศึกษา

๘. วิธีการดำเนินงาน/วิธีการศึกษา/ขอบเขตงาน

๑. ทบทวนวรรณกรรม เอกสารเกี่ยวกับนโยบายและแผนระดับชาติ ได้แก่ นโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ การขับเคลื่อนนโยบาย Thailand ๔.๐ แผนงานบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ นโยบายกระทรวงสาธารณสุข แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ แผนยุทธศาสตร์ กรมอนามัย แผนปฏิบัติการกรมอนามัย ปี ๒๕๖๒ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม ตามแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ศูนย์อนามัยที่ ๖ และแผนการเบิกจ่ายงบประมาณ โครงการปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ศูนย์อนามัยที่ ๖

๒. เขียนโครงการวิจัยเพื่อเสนอขอจริยธรรมการวิจัย

๓. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เลือกแบบเจาะจงซึ่งเป็นบุคลากรของศูนย์อนามัยที่ ๖ ที่มีความเกี่ยวข้องกับงานด้านนโยบายและแผน การติดตามและประเมินผลและผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน ๒๐ ราย

๔. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษามี ๓ ชนิด คือ

๔.๑ แบบวิเคราะห์เอกสาร ใช้วิเคราะห์เกี่ยวกับบริบทในประเด็นความสอดคล้องระหว่าง ยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัดกรมอนามัย แผนปฏิบัติการกรมอนามัยกับแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ศูนย์อนามัยที่ ๖ โดยมีขั้นตอนการสร้าง คือ

- ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัดกรมอนามัยและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ปัญหาและสภาพการณ์ปัจจุบัน

- กำหนดนิยามการประเมินในด้านบริบท ตามประเด็นความสอดคล้องระหว่าง ยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด แผนปฏิบัติการกรมอนามัยกับแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ศูนย์อนามัยที่ ๖ และเขียนข้อคำถามตามนิยามของการประเมิน โดยข้อคำถามแต่ละข้อมีลักษณะเป็นปลายเปิด จำนวน ๖ ข้อ

- ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านแผน/ติดตามประเมินผล แผนปฏิบัติการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความชัดเจนในการสื่อความและภาษาที่ใช้

- จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

๔.๒ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ศูนย์อนามัยที่ ๖ ตามรูปแบบ CIPP Model ที่ผู้ประเมินพัฒนาขึ้น โดยสอบถามบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยมีขั้นตอนการสร้าง คือ

- ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ รายงานการประเมินผลแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ศูนย์อนามัยที่ ๖ รูปแบบการประเมินผลตามแนวทาง CIPP Model

- ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเครื่องมือ

- กำหนดนิยามการประเมินตามประเด็นความคิดเห็นของบริบทในด้านความรู้ ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ศูนย์อนามัยที่ ๖ และกำหนดข้อคำถามตามนิยามของการประเมิน โดยข้อคำถามแต่ละข้อมีลักษณะเป็นแบบมาตรา

ส่วนประมาณค่า (Rating scale) ๕ ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน ๕ ข้อ

- กำหนดนิยามการประเมินตามประเด็นความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้าในด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านเทคโนโลยี และกำหนดข้อคำถามตามนิยามของการประเมิน โดยข้อคำถามแต่ละข้อมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ๕ ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน ๑๐ ข้อ

- กำหนดนิยามการประเมินตามประเด็นความเหมาะสมของกระบวนการในด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน ด้านการติดตามประเมินผล และกำหนดข้อคำถามตามนิยามของการประเมิน โดยข้อคำถามแต่ละข้อมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ๕ ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน ๘ ข้อ

- กำหนดนิยามการประเมินตามประเด็นปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ และกำหนดข้อคำถามตามนิยามของการประเมินในลักษณะคำถามปลายเปิด จำนวน ๒ ข้อ

- ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านแผน/ติดตามประเมินผล แผนปฏิบัติการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความชัดเจนในการสื่อความและภาษาที่ใช้ และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยนำไปทดลองกับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง (ศูนย์อนามัยอื่น) ๑๐ คน โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) และจัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

๔.๓ แบบรายงานการประเมินผลแผนปฏิบัติการประจำปีประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ศูนย์อนามัยที่ ๖ เพื่อใช้ในการประเมินผลผลิต เกี่ยวกับผลสำเร็จของการบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดของเป้าประสงค์ ซึ่งสร้างขึ้นโดยผู้วิจัยประกอบด้วยหัวข้อสำคัญ ดังนี้ ชื่องาน/โครงการ/กิจกรรม ความสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการกระทรวงศึกษาธิการ ประเด็นการประเมิน ตัวชี้วัด เป้าหมาย ผลการบรรลุตัวชี้วัด ผลการดำเนินงาน สรุปผลการบรรลุตัวชี้วัด งบประมาณ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ โดยมีขั้นตอนการสร้าง คือ

- ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแผนปฏิบัติการประจำปีประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ศูนย์อนามัยที่ ๖ รายงานการประเมินผลแผนปฏิบัติการประจำปีประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ศูนย์อนามัยที่ ๖ และศึกษารูปแบบการประเมินผลตามแนวทาง CIPP Model

- กำหนดนิยามการประเมินในด้านผลผลิต เกี่ยวกับผลสำเร็จของการบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัด ของเป้าประสงค์ โดยการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดกับค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ และกำหนดแบบรายงานการประเมิน ประกอบด้วย ชื่องาน/โครงการ/กิจกรรม ความสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการประจำปีประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ศูนย์อนามัยที่ ๖ ประเด็นการประเมิน ตัวชี้วัด เป้าหมาย ผลการบรรลุตัวชี้วัด ผลการดำเนินงาน สรุปผลการบรรลุตัวชี้วัด งบประมาณ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

- ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านแผน/ติดตามประเมินผล แผนปฏิบัติการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความชัดเจนในการสื่อความและภาษาที่ใช้

- ปรับปรุงเครื่องมือให้มีความสมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ และจัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

๕. จัดทำเอกสารแนะนำอาสาสมัครและใบยินยอม ลงข้อมูลในโปรแกรม SPSS for Windows

๖. นำเครื่องมือที่ผู้วิจัยจัดทำฉบับสมบูรณ์แล้วทั้ง ๓ ชนิด ไปเก็บข้อมูล โดยขอความยินยอม (ใบยินยอมด้วยความสมัครใจ)

๗. ตรวจสอบความเรียบร้อยของข้อมูลที่เก็บทันที พร้อมบันทึกผลในโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows Version ๒๓.๐ ที่ผ่านการตรวจสอบลิขสิทธิ์เรียบร้อยแล้ว

๘. รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ศูนย์อนามัยที่ ๖ ตามรูปแบบ CIPP Model

๘.๑ สถิติเชิงพรรณนา (ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน)

๘.๒ วิเคราะห์ข้อมูลโดยสรุปผลการเบิกจ่ายและผลการดำเนินงานในแต่ละโครงการว่าเป็นไปตามเป้าหมาย (✓) หรือไม่เป็นไปตามเป้าหมาย (X) และสรุปเป็นร้อยละของโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๒ ที่มีแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณสอดคล้อง-ไม่สอดคล้องกัน

๘.๓ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้การวิเคราะห์แบบการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ตามแนวทางของ CIPP Model

๙. สรุปผลการศึกษา

๑๐. รายงานผลการศึกษา

๙. ผลการดำเนินงาน/ผลการศึกษา

๑. ผลการประเมินด้านบริบท (Context) เกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของบุคลากรของศูนย์อนามัยที่ ๖ ที่มีความเกี่ยวข้องกับงานด้านนโยบายและแผน การติดตามและประเมินผล และผู้รับผิดชอบโครงการเกี่ยวกับการจัดทำแผน ปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ศูนย์อนามัยที่ ๖ พบว่า โดยภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่กำหนด เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการ พบว่า รายการที่ผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารองค์กรเห็นความสำคัญและให้การสนับสนุนในการจัดทำแผนของหน่วยงานที่ตอบสนองแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ศูนย์อนามัยที่ ๖ รายการที่ผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของแผนปฏิบัติการ ศูนย์อนามัยที่ ๖

๒. ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) พบว่า โดยภาพรวม ๓ ด้าน คือ ๑) บุคลากร ๒) งบประมาณ และ ๓) ระบบเทคโนโลยี มีผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง และไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่กำหนด เมื่อพิจารณาจำแนกแต่ละรายการ พบว่า ด้านบุคลากรมีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยรายการที่ผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ บุคลากรได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความรู้ ความถนัดและประสบการณ์ และรายการที่ผลการประเมินค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ บุคลากรมีความรู้ความชำนาญในการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้การปฏิบัติงาน

บรรลุเป้าหมาย ด้านงบประมาณมีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง โดยรายการที่ผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการกำกับติดตามการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และรายการที่ผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีระบบการใช้งบประมาณที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ และด้านระบบเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยรายการที่ผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีส่วนช่วยให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. ผลการประเมินด้านกระบวนการ (Process) พบว่า ในภาพรวมทั้ง ๒ ด้าน คือ ๑) ด้านการนำแผนปฏิบัติการสู่การปฏิบัติ และ ๒) การกำกับติดตามและประเมินผล มีผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง และไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่กำหนด โดยเมื่อจำแนกรายการแต่ละด้าน พบว่า ด้านการนำแผนปฏิบัติการสู่การปฏิบัติ รายการที่ผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ กำหนดตัวชี้วัดโครงการเพื่อดำเนินงานตามแผนได้ชัดเจน และรายการที่ผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เลือกใช้วิธีการ/เทคนิค เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานอย่างเหมาะสม และด้านการกำกับติดตามและประเมินผล รายการที่ผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการนำผลการประเมินแผนปฏิบัติการมาวิเคราะห์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการในปีถัดไป

๔. ผลการประเมินด้านผลผลิต (Product) ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ ศูนย์อนามัยที่ ๖ ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีจำนวน ๒๑,๒๖๔,๕๙๐ บาท โดยจำแนกเป็น ๑.งบรายจ่ายประจำ ๑๙,๖๐๗,๙๓๐ บาท ประกอบด้วย งบดำเนินงาน ๑๓,๘๕๐,๕๘๓ บาท งบบุคลากร ๕,๑๔๒,๙๕๐ บาท งบรายจ่ายอื่น ๖๑๔,๓๙๗ บาท และ ๒.งบรายจ่ายลงทุน ๑,๖๕๖,๖๖๐ บาท ผลการเบิกจ่ายภาพรวมร้อยละ ๑๐๐ ซึ่งผ่านเป้าหมาย เมื่อพิจารณาผลการเบิกจ่ายงบประมาณภาพรวมรายไตรมาสปี ๒๕๖๒ (ตุลาคม ๒๕๖๑ - กันยายน ๒๕๖๒) พบว่า แผนการเบิกจ่ายงบประมาณไตรมาส ๑ เป้าหมาย ร้อยละ ๓๓ เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๓๒.๔๓ ซึ่งไม่ผ่านค่าเป้าหมาย แผนการเบิกจ่ายงบประมาณไตรมาส ๒ เป้าหมาย ร้อยละ ๕๕ เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๔๘.๘๓ ซึ่งไม่ผ่านค่าเป้าหมาย แผนการเบิกจ่ายงบประมาณไตรมาส ๓ เป้าหมาย ร้อยละ ๘๔ เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๗๘.๘๖ ซึ่งไม่ผ่านค่าเป้าหมาย และแผนการเบิกจ่ายงบประมาณไตรมาส ๔ เป้าหมาย ร้อยละ ๑๐๐ เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๑๐๐ ซึ่งผ่านค่าเป้าหมาย ผลการเบิกจ่ายงบประมาณและผลการดำเนินงานรายโครงการ พบว่า ศูนย์อนามัยที่ ๖ ดำเนินโครงการทั้งสิ้น ๓๒ โครงการ มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณในภาพรวมเป็นไปตามเป้าหมาย ร้อยละ ๑๐๐ เมื่อพิจารณาผลการเบิกจ่ายรายไตรมาส พบว่า ไตรมาส ๑ มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามเป้าหมาย จำนวน ๒๑ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๖๓ ผลการเบิกจ่ายไตรมาส ๒ มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามเป้าหมาย จำนวน ๑๘ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๒๕ ผลการเบิกจ่ายไตรมาส ๓ มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามเป้าหมาย จำนวน ๒๐ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๕ และผลการเบิกจ่ายไตรมาส ๔ มีผลการเบิกจ่ายเป็นไปตามเป้าหมาย ๓๒ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ผลการดำเนินงานรายโครงการ พบว่า ศูนย์อนามัยที่ ๖ ดำเนินโครงการทั้งสิ้น ๓๒ โครงการ ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายจำนวน ๒๖ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๒๕ และมีผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมายจำนวน ๖ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๗๕

อภิปรายผลการวิจัย

จากสรุปผลการประเมินผลแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ศูนย์อนามัยที่ ๖ มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลตามองค์ประกอบของ CIPP คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต สามารถอภิปรายได้ดังนี้

๑. จากผลการประเมินด้านบริบทของแผน พบว่า แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ของศูนย์อนามัยที่ ๖ มีความสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลและแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (ด้านสาธารณสุข) ที่เน้นยุทธศาสตร์ความเป็นเลิศ ๔ ด้านของกระทรวงสาธารณสุข ทั้งนี้เป็นเพราะการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ของศูนย์อนามัยที่ ๖ ได้ดำเนินการให้เป็นไปพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มาตรา ๙ ได้กำหนดให้ส่วนราชการต้องมีการจัดทำแผนปฏิบัติการของหน่วยงาน ซึ่งต้องมีรายละเอียดของขั้นตอน ระยะเวลางบประมาณ เป้าหมายภารกิจ และผลสัมฤทธิ์ของภารกิจ เพื่อใช้เป็นประโยชน์ต่อการบริหารราชการแผ่นดิน ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖๕ บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว โดยคำนึงถึงความต่อเนื่องในการบริหารราชการแผ่นดินควบคู่กับการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมโดยมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)^๓ เป็นเครื่องมือหรือกลไกสำคัญที่ถ่ายทอดยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐) สู่การปฏิบัติ ได้กำหนดประเด็นการพัฒนาพร้อมทั้งแผนงาน/โครงการสำคัญที่ส่วนราชการต้องดำเนินการให้เห็นผลเป็นรูปธรรมในช่วง ๕ ปีแรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ โดยมีกลไกของแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านสาธารณสุข (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)^๔ ซึ่งเป็นแผนแม่บทสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการศึกษาในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ภายใต้การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงานให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยง เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

สำหรับผลการประเมินด้านบริบท (Context) เกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมของบุคลากรของศูนย์อนามัยที่ ๖ ที่มีความเกี่ยวข้องกับงานด้านนโยบายและแผน การติดตาม และประเมินผล และผู้รับผิดชอบโครงการเกี่ยวกับการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ศูนย์อนามัยที่ ๖ ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของแผนปฏิบัติการศูนย์อนามัยที่ ๖ อาจเป็นเพราะขาดความตระหนักถึงความสำคัญ และความรู้ความเข้าใจของแผนปฏิบัติการ มีการถ่ายทอดแผนสู่ระดับปฏิบัติการไม่ครอบคลุม มีความถี่ในการปรับเปลี่ยนอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ของศูนย์อนามัยบ่อยครั้ง ผู้รับผิดชอบงานด้านแผนฯ มีการเปลี่ยนแปลงขาดความต่อเนื่อง และคณะผู้บริหารของศูนย์อนามัยยังให้ความสำคัญในการกำกับและติดตามงานแผนค่อนข้างน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฉวีวรรณ สุภาชี^๕ ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประเมินแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๖ ของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาตาก เขต ๑ ทั้ง ๔ ด้าน พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ บุคลากรทุกกลุ่มในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีความเข้าใจและให้ความสำคัญกับแผนปฏิบัติการประจำปี

๒. จากผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) พบว่า ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ศูนย์อนามัยที่ ๖ ยังมีโอกาสพัฒนาในบางประเด็น เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านบุคลากร รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บุคลากรได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความรู้ ความถนัดและประสบการณ์ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะศูนย์อนามัยที่ 6 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการวางแผนและประเมินผล ที่มาจากการมอบหมายจากผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงาน ซึ่งคณะกรรมการเป็นบุคลากรที่มีความชำนาญในการปฏิบัติงานด้านแผน งบประมาณ และการติดตาม ประเมินผลของหน่วยงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิภาภัท บุญน่วม^๖ ที่ศึกษาเรื่อง การประเมินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑ พบว่า ข้อที่มีผลการประเมินผ่านเกณฑ์และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปีได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะกรรมการในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และคณะกรรมการ/คณะกรรมการนำผลการวิเคราะห์มากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ ชื่อโครงการ/กิจกรรมของแผนปฏิบัติการประจำปี ส่วนบุคลากรมีความรู้ความชำนาญในการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายเป็นรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะบุคลากรในหน่วยงานบางส่วนปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและยุทธศาสตร์หลักของหน่วยงาน แต่ยังไม่ขาดความรู้ ความเข้าใจและความชำนาญการใช้เทคโนโลยีที่มีความซับซ้อน อีกทั้งผู้ที่มีความชำนาญด้านเทคโนโลยีของศูนย์อนามัยที่ 6 ที่จะสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้เฉพาะด้านเทคโนโลยีให้กับบุคลากรภายในหน่วยงานมีจำนวนน้อยมากและมีการเปลี่ยนแปลงผู้รับผิดชอบบ่อย

ด้านงบประมาณ รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการกำกับติดตามการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะศูนย์อนามัยที่ 6 มีการติดตามกำกับผ่านกลไกในรูปแบบของคณะกรรมการบริหารศูนย์อนามัยที่ 6 ซึ่งจะมีการประชุมติดตามรายงานการเบิกจ่ายงบประมาณเดือนละ ๑ ครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนปฏิบัติการ เรื่องรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม^๗ พบว่า การติดตามประเมินผลแผนปฏิบัติการเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่รวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ จึงมีการเสนอให้ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ รายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณ ผลการดำเนินงาน ผ่านกลไกในการติดตามผลประจำปีของมหาวิทยาลัย

ด้านเทคโนโลยี รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย เพื่อจัดเก็บข้อมูลในหน่วยงาน ทั้งนี้เพราะผู้บริหารให้ความสำคัญเรื่องฐานข้อมูล เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม จึงมีการสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ การพัฒนาด้านเทคโนโลยี ตลอดจนสารสนเทศของหน่วยงานให้มีความเท่าทันกับยุคดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาผลแผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๕๘ ของสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก^๘ พบว่า แนวทางการพัฒนาเร่งด่วนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ที่สอดคล้องกับผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพคือ มีการจัดหาและพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อ

การบริหารและการตัดสินใจให้มีความเชื่อมโยง สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทั่วถึง รวมทั้งมีการพัฒนาระบบสารสนเทศ และสร้างเครือข่ายฐานข้อมูล เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้สู่สังคม

๓. จากการประเมินผลด้านกระบวนการ (Process) ในภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการนำแผนปฏิบัติการสู่การปฏิบัติ รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การกำหนดตัวชี้วัดโครงการเพื่อดำเนินงานตามแผนได้ชัดเจน ทั้งนี้เพราะศูนย์อนามัยที่ ๖ มีการประชุมถ่ายทอดแผนการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมในทุกระดับ ทั้งการถ่ายทอดแผนภายในองค์กร และการชี้แจงบูรณาการแผนการดำเนินงานระดับพื้นที่ โดยมีการชี้แจงตัวชี้วัด การกำหนดเป้าหมายตามภารกิจรายประเด็นยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของพรทิพย์ศิริภานุมาศ และนายทักษ์สุนทร นาโสภ^๙ ที่สรุปรายงานการประเมินผลโครงการพัฒนากลยุทธ์และจัดทำแผนปฏิบัติการราชการ ๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๔) กรมควบคุมโรค พบว่า แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการราชการ ๔ ปี และแผนปฏิบัติการประจำปี ของกรมควบคุมโรค ที่ทุกหน่วยงานสังกัดกรมมีส่วนร่วม เข้าใจความรอบความคิด นิยามศัพท์ สามารถใช้เป็นแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการ การจัดสรรงบประมาณ การกลั่นกรอง กำกับ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานและบุคลากรในสังกัดกรม ควบคุมโรค อย่างมีคุณภาพ (บุคลากรพึงพอใจ) ประสิทธิภาพ (มีการบูรณาการงานร่วมกัน จัดลำดับความสำคัญ ทำเพิ่มในส่วนที่ขาด) ประสิทธิภาพ (ผลิตของหน่วยงาน/ กรมควบคุมโรค ส่งผลลัพธ์ต่อการประสานดำเนินงานของหน่วยบริการและเครือข่ายระดับชาติ จังหวัด ท้องถิ่นและชุมชน ส่งผลกระทบให้โรคที่เป็นปัญหาสำคัญลดลง ประชาชนมีพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้อง ส่วนด้านการกำกับติดตามและประเมินผล รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ มีการนำผลการประเมินแผนปฏิบัติการมาวิเคราะห์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการในปีถัดไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะศูนย์อนามัยที่ ๖ ยังไม่เคยมีการวิเคราะห์แผนปฏิบัติการในปีที่ผ่านมา จึงไม่เคยมีข้อมูลในภาพรวมทุกยุทธศาสตร์ที่จะนำมาประกอบเพื่อวิเคราะห์หรือเป็นแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการในปีต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พรทิพย์ศิริภานุมาศ และนายทักษ์สุนทร นาโสภ^๙ ที่สรุปรายงานการประเมินผลโครงการพัฒนากลยุทธ์และจัดทำแผนปฏิบัติการราชการ ๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๔) กรมควบคุมโรค พบว่า การประสานงานให้เกิดการปรับตัวของการจัดวางยุทธศาสตร์ และตรวจสอบภารกิจทางยุทธศาสตร์ถือว่าเป็นภารกิจต่อเนื่องตลอดเวลา มิใช่มุ่งจัดทำเฉพาะในปีที่มีการปรับเปลี่ยนรัฐบาล หรือในช่วงเวลาที่มีการกำหนดแผนบริหารราชการแผ่นดินใหม่เท่านั้น แต่ควรจะทำเป็นประจำทุกปี เพื่อให้เกิดการปรับข้อมูล ที่เข้ามาใช้เป็นกรอบการจัดการเชิงยุทธศาสตร์ของทุกหน่วยงานในกรมควบคุมโรคอย่างต่อเนื่อง

๔. จากการประเมินผลด้านผลผลิต (Product) ผลการเบิกจ่ายงบประมาณในภาพรวมจำแนกตามประเภทงบประมาณเป็นไปตามเป้าหมาย แต่เมื่อพิจารณาผลการเบิกจ่ายงบประมาณและผลการดำเนินรายการตามไตรมาส พบว่า ไม่เป็นไปตามแผนการเบิกจ่ายงบประมาณ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้รับผิดชอบโครงการไม่มีการตระหนักในการใช้เงินให้ทันเวลาในแต่ละไตรมาสแต่มีการเร่งใช้ในไตรมาสสุดท้ายของปีงบประมาณ มีการปรับเปลี่ยนแผนระหว่างไตรมาส เนื่องจากพื้นที่มีการปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินงาน เจ้าหน้าที่ติดภารกิจในเชิงนโยบายของกรมอนามัย รวมทั้งการโอนเงินระหว่างทาง (ระหว่างไตรมาส) มีความล่าช้า ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของกลุ่มติดตามและประเมินผล กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงาน ป.ป.ท.^{๑๐} ที่สรุปรายงานการประเมินผล

แผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ สำนักงาน ป.ป.ท. พบว่า โครงการต่าง ๆ สามารถบรรลุตามเป้าหมายการดำเนินงานและเป้าหมายการเบิกจ่ายจำเป็น อย่างยิ่งที่ผู้รับผิดชอบโครงการต้องมีการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงของโครงการต่าง ๆ ให้ครอบคลุมทั้งก่อนดำเนินโครงการ เพื่อแสวงหาความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น พร้อมทั้งกำหนดแนวทางในการป้องกันหรือลดความเสี่ยงระหว่างดำเนินโครงการ เพื่อติดตามความก้าวหน้าโดยเทียบกับแผนการดำเนินงานและแผนการเบิกจ่ายว่าเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ หากไม่เป็นไปตามแผน จำเป็นที่ผู้รับผิดชอบโครงการต้องหาสาเหตุและแก้ไขอย่างเร่งด่วน และหลังดำเนินโครงการ เพื่อสรุปผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค และปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินโครงการ ทั้งนี้ หากโครงการใดที่มีแนวทางการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ควรนำมาเผยแพร่เพื่อเป็นแนวทางให้กับโครงการอื่น ๆ ต่อไป

๑๐. การนำไปใช้ประโยชน์

๑. ศูนย์อนามัยที่ ๖ และหน่วยงานภายในได้รับทราบถึงความสำเร็จและปัญหา อุปสรรคของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ และใช้เป็นฐานข้อมูลสำหรับการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีใน ระยะต่อไปให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

๒. ผู้บริหารได้นำผลการประเมินแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ไปใช้ในการบริหารงานกำกับ ติดตาม และกำหนดแนวนโยบายในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีต่อไป

๑๑. ความยุ่งยากในการดำเนินงาน/ปัญหา/อุปสรรค

ปัญหาอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
ด้านบริบท (Context)	
ขาดความตระหนักถึงความสำคัญและความรู้ความเข้าใจของแผนปฏิบัติการ ทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุเป้าหมาย ไม่ถูกต้องตรงตามประเด็น	- ต้องอธิบาย ชี้แจง ทำความเข้าใจให้ทุกคนรับรู้ถึงความสำคัญของแผนปฏิบัติการ
ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	
๑) ด้านบุคลากร	
- การถ่ายทอดนโยบายจะดำเนินการผ่านการประชุมคณะผู้บริหารของศูนย์อนามัยที่ ๖ โดยมีการถ่ายทอดจากระดับผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่ม สู่ระดับบุคคล แต่บุคลากรส่วนใหญ่ไม่ได้รับทราบการถ่ายทอดนโยบาย	- ควรมีการประชุมชี้แจงจากผู้บริหารสูงสุดลงสู่ผู้ปฏิบัติ ทุกระดับ ผ่านการประชุมของศูนย์อนามัยที่ ๖ หรือประชุมคณะกรรมการวางแผนและประเมินผลของศูนย์อนามัยที่ ๖
- บุคลากรขาดองค์ความรู้ในการสืบค้นแหล่งข้อมูลอ้างอิงเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมาย	- พัฒนาทักษะ/อบรมบุคลากร หรือการสอนงาน (Coaching) จากผู้ที่มีความชำนาญ/ประสบการณ์มากกว่า
๒) ด้านงบประมาณ	
	- ต้องทบทวน วางแผน วิเคราะห์ และตรวจสอบตั้งแต่ก่อนการดำเนินการ

ปัญหาอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
- ส่วนใหญ่การใช้งบประมาณไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการและไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติการ แต่สามารถใช้งบประมาณได้ตามเป้าหมายและทันเวลา	- กำหนดเกณฑ์ ข้อปฏิบัติสำหรับการเปลี่ยนแปลงแผน โดยต้องรายงานให้กับผู้อำนวยการศูนย์อนามัยที่ ๖ ก่อนทุกครั้ง
- มีการยกเลิกหรือชะลอการใช้งบประมาณในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ	- ควรกำหนดข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการยกเลิกแผนปฏิบัติการหรือชะลอการปฏิบัติตามแผนที่ได้วางแผนไว้
๓) ด้านเทคโนโลยี	
- เทคโนโลยีสารสนเทศของศูนย์อนามัยที่ ๖ มีความยุ่งยาก ซับซ้อน และมีผู้รับผิดชอบเพียงคนเดียวในการดำเนินการ	- เพิ่มผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานหรือพัฒนาทักษะให้บุคลากรของศูนย์อนามัยที่ ๖ สามารถจัดการจัดเก็บข้อมูล รวมทั้งลดขั้นตอนความซับซ้อนในการดำเนินการ
ด้านกระบวนการ (Process)	
๑) การนำแผนปฏิบัติการสู่การปฏิบัติ	
เมื่อเกิดปัญหาระหว่างการดำเนินงาน จะแก้ไขปัญหาแบบไม่มีการวางแผนเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าไม่มีวิธีการหรือเทคนิคการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ	นำวงจรการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินงานและจัดลำดับความสำคัญของการทำงาน
๒) การกำกับติดตามและประเมินผล	
ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ขาดการวิเคราะห์ผลแผนปฏิบัติการเพื่อหาสาเหตุ/แนวทางในการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย	ควรมีการสรุป/วิเคราะห์ข้อมูลผลแผนปฏิบัติการ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพปีงบประมาณต่อไป
ด้านผลผลิต (Product)	
จากการวางแผนปฏิบัติการ ผู้รับผิดชอบโครงการไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผนที่กำหนดไว้ เนื่องจากมีการเลื่อนแผนปฏิบัติการ ยกเลิกกิจกรรม ผู้รับผิดชอบโครงการติดภารกิจเร่งด่วนเป็นนโยบายสำคัญของผู้บริหารทำงานไม่ทันกับเวลาที่กำหนด อีกทั้งงบประมาณที่ได้รับมีลักษณะเฉพาะเจาะจงหรือได้รับงบประมาณระหว่างปี	นำแผนปฏิบัติการของศูนย์อนามัยที่ ๖ ไปบูรณาการร่วมกับแผนของจังหวัด ผู้รับผิดชอบโครงการต้องจัดลำดับความสำคัญของงานที่ได้รับมอบหมาย พร้อมทั้งเสนอข้อตกลงกับหน่วยงานส่วนกลางเรื่องการโอนงบประมาณระหว่างปี เพื่อการดำเนินงานที่บรรลุเป้าหมายทั้งด้านการใช้งบประมาณและผลการดำเนินงาน

๑๒. ข้อเสนอแนะ/วิจารณ์

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. ในการจัดทำแผนงานโครงการ ควรคำนึงถึงปัจจัยความสำเร็จกิจกรรมที่นำไปสู่ความยั่งยืน การมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ทุกระดับ การสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่าย ชุมชน โดยใช้การติดตามประเมินผลเป็นเครื่องมือควบคู่ไปกับการวางแผนตั้งแต่เริ่มโครงการ จนถึงสิ้นสุดโครงการ

๒. พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ในเรื่ององค์ความรู้ เทคโนโลยีใหม่ ๆ ด้านการวางแผน นิเทศ ติดตาม ประเมินผล และให้นำรูปแบบ วิธีการไปเผยแพร่ให้กับจังหวัดที่สนใจศึกษาเพื่อนำมา ประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของตนได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

๑. กลุ่มขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ควรมีการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการ (แผนแก้ไข ปัญหา) และการบริหารงบประมาณด้านการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมของแผนระดับ จังหวัดและอำเภอว่านำไปใช้ในการแก้ปัญหาของพื้นที่อย่างไรมีความสำเร็จมากน้อยเพียงใด

๒. ศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์ติดตามประเมินผลการดำเนินงานด้านการส่งเสริมสุขภาพ และอนามัยสิ่งแวดล้อม ความต้องการสนับสนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำผลที่ได้มาใช้ในการ

๒.๑. จัดทำและพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการ ขับเคลื่อนงานด้านการส่งเสริมสุขภาพและพัฒนางานอนามัยสิ่งแวดล้อม

๒.๒. พัฒนารูปแบบการส่งเสริมสุขภาพ เฝ้าระวัง ป้องกันและพัฒนางานอนามัยสิ่งแวดล้อม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตยกระดับเป็นชุมชนต้นแบบและขยาย ผลสู่ชุมชนอื่นๆได้

๑๓. กิตติกรรมประกาศ

การศึกษานี้สำเร็จลงได้ด้วยการสนับสนุนการดำเนินงานอย่างดียิ่ง ขอขอบคุณ นายแพทย์พนิต โถ่เสถียรกิจ ผู้อำนวยการศูนย์อนามัยที่ ๖ ที่ให้ความสำคัญและสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณ ดร.ศรีขมา กาญจนสิงห์ นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ ที่ให้คำปรึกษาและ ให้ข้อเสนอแนะในการวิเคราะห์ข้อมูล และนางสาวลลิตา สุกแสงปัญญา นักวิชาการสาธารณสุข ชำนาญการ ที่ร่วมดำเนินการในการจัดเก็บข้อมูล และเขียนรายงานวิจัย

๑๔. เอกสารอ้างอิง

๑. สำนักงบประมาณ. ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ ๒๕๖๒. สำนักงบประมาณ. กระทรวงการคลัง. กรกฎาคม ๒๕๖๒. [Internet] เข้าถึงเมื่อ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๒, เข้าถึงได้จาก <http://www.finance.rmuti.ac.th/budget%๒๐law/%E๐%B๘%A๓%E๐%B๘%B๐%E๐%B๙%๘๐%E๐%B๘%๙A%E๐%B๘%B๕%E๐%B๘%A๒%E๐%B๘%๙A%E๐%B๘%๙A%E๐%B๘%A๓%E๐%B๘%B๔%E๐%B๘%AB%E๐%B๘%B๒%E๐%B๘%A๓%E๐%B๘%๘๗%E๐%B๘%๙A%E๐%B๘%๙B%E๐%B๘%A๓%E๐%B๘%B๐%E๐%B๘%A๑%E๐%B๘%B๒%E๐%B๘%๙ ๓๒๕๖๒.pdf>

๒. Danie L. Stufflebeam and Chris L. S. Coryn. Evaluation Theory, Models and Applications. John Wiley and Son, Inc. October, ๒๐๑๔; P.๘๐๐

๓. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔. สำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. สำนักนายกรัฐมนตรี.

๔. แผนยุทธศาสตร์ ระยะ ๒๐ ปี ด้านสาธารณสุข (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙) ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๖๑). กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงสาธารณสุข.

๕. ฉวีวรรณ สุภาชี. วิจัย การประเมินแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๖ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต ๑. (๒๕๕๖).

๖. นิภาภัท บุญน่วมวิจัย. การประเมินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๑. (๒๕๖๐).

๗. รายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. ฉบับเสนอที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๑. วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๑.

๘. เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการประจำสถาบันวิจัยและพัฒนา. แผนปฏิบัติการราชการประจำปี ๒๕๕๘. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก.

๙. พรทิพย์ ศิริภานุมาศ และนายทักษ์สุนทร นาโสก. รายงานการประเมินผลโครงการพัฒนากลยุทธ์และจัดทำแผนปฏิบัติราชการ ๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๔). กรมควบคุมโรค. (๒๕๕๒).

๑๐. กลุ่มติดตามและประเมินผล กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงาน ป.ป.ท. รายงานการประเมินผลแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑. สำนักงาน ป.ป.ท.(๒๕๖๒).

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้น เป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)

(นางสาวศิริพร พูลสมบัติ)

ผู้เสนอผลงาน

วันที่/...../.....

ขอรับรองว่าสัดส่วนหรือลักษณะงานในการดำเนินการของผู้เสนอข้างต้นถูกต้องกับความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)

(นางสาวลลิตา...สุกแสงปัญญา)

ผู้ร่วมดำเนินการ

วันที่/...../.....

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)

(นายพนิต...โล่เสถียรกิจ)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการเฉพาะด้าน (แพทย์)

(ผู้อำนวยการศูนย์อนามัยที่ ๖)

วันที่/...../.....